

Veelzijdig, verrassend en verdiepend: KMSKA onthult programma voor 2025

Het Koninklijk Museum voor Schone Kunsten Antwerpen (KMSKA) pakt in 2025 uit met maar liefst drie grote tentoonstellingen en diverse expo's in het prentenkabinet en de 19de-eeuwse zalen. Bezoekers mogen zich verwachten aan klinkende namen als René Magritte en Marthe Donas, wegdromen in de speelse wereld van Panamarenko, of een sfeervolle nachtreis maken langs de intrigerende sculpturen van Hans Op de Beeck. Daarnaast bereikt het restauratieproject Studio Rubens nieuwe hoogtepunten, kunnen bezoekers opnieuw rekenen op een verrassend programma tijdens KMSKA LAAT op donderdagavond en breidt het vaste aanbod uit met nieuwe rondleidingen.

Ensors stoutste dromen. Het impressionisme voorbij 28/09/2024 – 19/01/2025

Met de expo *Ensors stoutste dromen. Het impressionisme voorbij* brengt het KMSKA Ensors grillige universum tot leven. Een uniek eerbetoon waarbij Ensor voor het eerst zij aan zij staat met gerenommeerde tijdgenoten zoals Manet, Monet of Munch. Belangrijke internationale bruiklenen en het Ensor Research Project vormen de basis voor deze must-see tentoonstelling. Op donderdag 16 januari 2025 sluit de grootste overzichtstentoonstelling van James Ensor feestelijk af met een finissage tijdens KMSKA LAAT. Bezoekers kunnen nadien nog het hele weekend genieten van zijn visioenen, maskers en satire. Op zaterdag 18 januari zelfs uitzonderlijk van 8u 's ochtends tot middernacht. Blijf op de hoogte via [kmska.be](https://www.kmska.be)

Panamarenko. Oneindige verbeelding 30/01/2025 - 4/05/2025 (in het prentenkabinet)

Het levenswerk van Panamarenko is een spel zonder grenzen waarbij het experiment primeert op het resultaat. Hij stapt daarin niet helemaal af van de realiteit, maar vertrekt vanuit een nieuwsgierigheid naar het nieuwe, het onverwachte en het onbekende. Voor de 85ste verjaardag van de kunstenaar verzamelt het KMSKA schetsen en objecten op papier, afkomstig uit zowel privé-collecties als openbare collecties. De expo brengt zo zijn inventieve en speelse oeuvre tot leven in de blauwe zalen. De uitgelezen kans om Panamarenko's onvermoeibare zoektocht naar magie, verwondering en poëzie te ontdekken.

Panamarenko. Oneindige verbeelding valt onder het project Panamarenko85. Een initiatief van de Panamarenko Foundation dat de tentoonstellingen in M HKA, KMSKA, Havenhuis — Port of Antwerp - Bruges en Cultuurcentrum Knokke-Heist samenbrengt.

Studio Rubens. Tronende Madonna 20/03/2025 - 29/06/2025 (in de Rubenszaal)

Rubens was een meester in het organiseren van zijn grote atelier, waar hij complexe werken efficiënt liet produceren. Zijn voorbereiding was grondig, met vele schetsen en olieverfstudies. Voor de *Tronende Madonna omringd door heiligen* zijn er uitzonderlijk veel bewaard gebleven. In het kader van Studio Rubens herenigt het KMSKA het voorbereidende werk voor het eerst met het altaarstuk. Vier spetterende olieverfschetsen en een latere atelierkopie getuigen, tijdens deze uitzonderlijke focustentoonstelling, van een creatieve zoektocht.

Bovendien start de fase van het retoucheren in januari. Hiervoor wordt de *Tronende Madonna omringd door heiligen* rechtop gezet. In de zomer van 2025 zal de restauratie afgerond zijn. In het najaar volgt meteen de restauratie van de *Aanbidding door de koningen*.

Hans Op de Beeck: Nachtreis **22/03/2025 - 17/08/2025**

Met *Nachtreis* creëert internationaal gerenommeerde kunstenaar Hans Op de Beeck zijn eerste grote expo voor het KMSKA. Het resultaat is een belevingswereld die de bezoeker meeneemt doorheen een nachtelijk landschap van sculpturale, fictieve taferelen. Ze verbeelden een momentopname, verstild in de tijd, en zijn stevast uitgevoerd in monochroom grijs. Alsof met as bedekt. Op de Beeck zoekt niet naar de verheven of overdadige vorm van schoonheid, maar eerder naar de poëzie van het alledaagse. Precies om die reden is de kunstenaar te gast in KMSKA, waar hij de grens verkent tussen het vergankelijke en het tijdloze.

Visionair verzameld. Private verzamelingen in dialoog met de Oude Meesters **4/04/2025 - 12/10/2025 (in de 19e-eeuwse zalen)**

Het KMSKA bundelt de krachten met Geukens & De Vil Projects om een eigentijdse injectie te geven aan de werken van de Oude Meesters in de 19de-eeuwse themazalen. Naoorlogs en hedendaags werk van internationaal gerenommeerde kunstenaars uit Belgische privécollecties wordt hiervoor verweven met de bestaande museumcollectie en breidt zo de reeds aanwezige transhistorische aanpak uit. De tentoonstelling biedt een reflectie op de geschiedenis van kunst verzamelen en stelt indringende vragen over maatschappelijke onderwerpen zoals gender, macht en identiteit. De rol van musea en verzamelaars staan centraal. Creëren de interventies een harmonieuze dialoog met 700 jaar kunstgeschiedenis, of zorgen ze voor uitdagende contrasten?

Baanbrekers van het abstracte. De Stijl versus kring Moderne Kunst **29/05/2025 - 7/09/2025 (in het prentenkabinet)**

In samenwerking met het Nieuwe Instituut Rotterdam brengt het KMSKA een unieke dialoogtentoonstelling tussen De Stijl uit Nederland en de Antwerpse kring Moderne Kunst na WO I. Beide bewegingen deelden het geloof dat geometrisch abstracte kunst grenzen kon overstijgen en disciplines kon verbinden. Ze zijn dan ook niet weg te denken uit het netwerk van de Europese avant-garde. De expo in het prentenkabinet toont tekeningen, schilderijen, architectuurontwerpen, grafische ontwerpen en meubels. Werken van onder meer Theo Van Doesburg en Jozef Peeters belichten zowel de gedeelde idealen als de verschillen in beeldtaal tussen beide kunstbewegingen.

Eugeen Van Mieghem **2/10/2025 - 11/01/2026 (in het prentenkabinet)**

Naar aanleiding van een beduidende schenking door de Stichting Eugeen Van Mieghem toont het KMSKA het veelzijdige oeuvre van de eigenzinnige, sociaal geëngageerde Antwerpse kunstenaar. Met bruiklenen uit openbare en particuliere collecties focust de expo op Van Mieghems indrukwekkende pastels en tekeningen. Als 'razende reporter' tekende hij aan het begin van de 20ste eeuw onafgebroken een stad in volle beweging: hij bracht zowel het hard labour aan de haven als het amusement van de betere burger in beeld.

Donas, Archipenko & La Section d'Or. Betoverend modernisme **4/10/2025 - 11/01/2026**

Met *Donas, Archipenko & La Section d'Or. Betoverend modernisme* trekt het KMSKA de deuren naar kleurrijke abstractie wijd open. Als een van de eerste vrouwelijke kubisten ter wereld ligt Marthe Donas mee aan de grondslag van het kunstenaarscollectief La Section d'Or aan het begin van de 20ste eeuw. Maar ze is meer dan enkel een pionier in haar veld. Voor het eerst focust een expo op de betekenisvolle positie die de Antwerpse kunstenares inneemt in het circuit van de internationale avant-garde. Aan de hand van belangrijke bruiklenen uit internationaal gerenommeerde musea toont het KMSKA Marthe Donas als ondernemende vrouw met een gigantisch netwerk dat kunstenaars verenigde. De tentoonstelling plaatst haar bovendien zij aan zij met de modernistische interventies van de beeldhouwer Alexander Archipenko en andere belangrijke namen uit de kosmopolitische kunstenaarskring, zoals Piet Mondriaan.

Magritte. La Ligne de vie 15/11/2025 - 22/02/2026

In 1937 geeft René Magritte een lezing in het KMSKA over zijn visie op de werkelijkheid. Hij bespreekt er de oorsprong en ontwikkeling van zijn kunst, evenals de geschiedenis van de surrealistische beweging in België. Gebaseerd op een selectie werken uit de begeleidende diavoorstelling, presenteert het KMSKA een intrigerende expo waarin Magritte als het ware optreedt als zijn eigen curator. Hij is een verbindende figuur tussen het surrealisme in Antwerpen en Brussel, en wordt getoond naast Antwerpse surrealisten zoals Marcel Mariën en Léo Dohmen.

Dat deze tentoonstelling parallel loopt met de expo rond Marthe Donas is geen toeval. Beide expo's vertegenwoordigen twee verschillende richtingen binnen het modernisme. En hoewel Magritte eerst ook met abstractie experimenteert, wijst hij deze schilderkunst toch af en kiest zijn eigen weg. Hij wil ideeën schilderen. De vorm laat hem eerder koud.

Een boordevol museumaanbod

Naast een gevarieerde KMSKA LAAT programmatie op donderdagavond, presenteert het museum in 2025 ook een **nieuwe Artist in Residence**. Topchef en kunsthistoricus Matthieu Beudaert verkent hoe de collectie van het KMSKA zou kunnen smaken. Meer info volgt.

Maar ook ons vaste aanbod breidt uit. Met de nieuwe **dementievriendelijke rondleidingen** krijgt het museum de kans om nog meer in te zetten op inclusiviteit en toegankelijkheid. Daarnaast kunnen bezoekers op pad gaan langs het oorlogsverleden van het museum met de **rondleiding Het KMSKA tijdens de Tweede Wereldoorlog**. Ook onder andere de instaprondeleidingen voor blinden en slechtzienden, familietours, queer tours en Radio Bart blijven komend jaar deel uit maken van het vaste aanbod.

Verder zorgen de **reguliere museale activiteiten** doorlopend voor extra beleving. Voor kinderen zet het museum in op De 10, theater voor de allerkleinsten en Kunstkampen. Het open restauratieatelier en de curator talks dragen bij aan extra verdieping, terwijl bezoekers bij het open atelier en de tekentours zelf creatief aan de slag kunnen. Bovendien strijkt ook **Kunst op het Gras** komende zomer weer neer in de museumtuin.
